ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः, श्री गुरुभ्यो नमः, हरिः ओं

कृष्ण यजुर्वेदीय तैतिरीय संहिता पद पाठः (वाक्य सहित)

पञ्चमकाण्डे षष्ठः प्रवनः

Notes:

- 1. Please refer to the book "TS Kandam 1" and "TS 1.1 pada paadam with Vaakyam" for notes and conventions used in this Compilation.
- 2. Please download our vedic compilations from our web site www.vedavms.in

Table of Contents

5 कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहितायां पद पाठे पञ्चमं काण्डं 3

5.6 पञ्चमकाण्डे षष्ठः प्रश्नः – उपानुवाक्याभिधानं 3

ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः, श्री गुरुभ्यो नमः , हरिः ओं

5 <u>कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहितायां पद पाठे पञ्चमं</u> काण्डं

5.6 पञ्चमकाण्डे षष्ठः प्रश्नः – उपानुवाक्याभिधानं

TS 5.6.1.1 - Padam

हिरण्यवर्णा इति हिरण्य – वर्णाः । शुचयः । पावकाः । यासु ।
जातः । कश्यपः । यासु । इन्द्रः ॥ अग्निम् । याः । गर्भम् । द्धिरे ।
विरूपा इति वि – रूपाः । ताः । नः । आपः । शम् । स्योनाः ।
भवन्तु ॥ यासाम् । राजा । वरुणः । याति । मद्ध्ये । सत्यानृते इति
सत्य – अनृते । अवपश्यन्नित्यव – पश्यन्न् । जनानाम् ॥ मधुश्चुत
इति मधु – श्चुतः । शुचयः । याः । पावकाः । ताः । नः । आपः ।
शम् । स्योनाः । भवन्तु ॥ यासाम् । देवाः । दिवि । कृण्वन्ति ।
भक्षम् । याः । अन्तरिक्षे । बहुधेति बहु – धा । भवन्ति ॥ याः ।
पृथिवीम् । पयसा । उन्दन्ति । 1 (50)

TS 5.6.1.2

तस्मादा नद्यो नाम स्थ ता वो नामानि सिन्धवः ॥ यत् प्रेषिता वरुणेन ताः शीभर् समवल्गत । 2 **TS 5.6.1.2 - Padam** शुक्राः । ताः । नः । आपः । शम् । स्योनाः । भवन्तु ॥ शिवेन । । ॥ । मा । चक्षुषा । पश्यत । आपः । शिवया । तनुवा । उपेति । ्॥ स्पृशत । त्वचम् । मे ॥ सर्वान् । अग्नीन् । अफ्सुषद इत्यफ्सु – सदः । हुवे । वः । मयि । वर्चः । बलम् । ओजः । नीति । धत्त ॥ यत् । अदः । संप्रयतीरिति सं – प्रयतीः । अहौ । अनदत । हते ॥ तस्मात् । एति । नद्यः । नाम । स्थ । ता । वः । नामानि । सिन्धवः ॥ यत् । प्रेषिता इति प्र – इषिताः । वरुणेन । ताः । शीभम् । समवल्गतेति सं – अवल्गत ॥ 2 (50) **TS 5.6.1.3** तदाप्नो-दिन्द्रों वो यती-स्तस्मा-दापो अनु स्थन ॥ अपकाम स्यन्दमाना अवीवरत वो हिकं। इन्द्रों वः शिक्तंभि र्देवी-स्तस्माद्-वार्णामं वो हितं॥

पद पाठे (वाक्य सहित) – पञ्चमकाण्डे – षष्ठः प्रश्नः

एको देवो अप्यतिष्ठथ् स्यन्दमाना यथा वशं। उदानिषु-र्महीरिति तस्मा-दुदक-मुच्यते ॥ आपो भद्रा घृतमिदाप आसुरग्नी-षोमौ बिभ्रत्याप इत् ताः । तीव्रो रसो मधुपृचा - [] 3 TS 5.6.1.3 - Padam । ॥ । । तत् । आप्नोत् । इन्द्रः । वः । यतीः । तस्मात् । आपः । अन्विति । स्थन ॥ अपकाममित्यप – कामम् । स्यन्दमानाः । अवीवरत । वः । वाः । नामं । वः । हितम् ॥ एकः । देवः । अपीति । अतिष्ठत् । स्यन्दमानाः । यथावशमिति यथा – वशम् ॥ उदिति । आनिषुः । महीः । इति । तस्मात् । उदकम् । उच्यते ॥ आपः । भद्राः । घृतम् । इत् । आपः । आसुः । अग्नीषोमावित्यग्नी – सोमौ । बिभ्रति । आपः । इत् । ताः ॥ तीव्रः । रसः । मधुपृचामिति मधु-पृचाम् । 3 (50)

```
TS 5.6.1.4
आदित् पश्याम्युत वा शृणोम्या मा घोषो गच्छति वाङ्न आसां।
आपो हि ष्ठा मयो भुवस्ता न ऊर्जे दधातन ।
महे रणाय चक्षसे ॥
यो वः शिवतमो रसस्तस्य भाजयतेह नः।
उशतीरिव मातरः ( ) ॥
तस्मा अरं गमाम वो यस्य क्षयाय जिन्वथ ।
्रापो जनयथा च नः ॥
दिवि श्रय स्वान्तरिक्षे यतस्व पृथिव्या सं भव ब्रह्मवर्च-समिस
ब्रह्मवर्चसाय त्वा ॥ ४
TS 5.6.1.4 - Padam
अरङ्गम इत्यरं – गमः । एति । मा । प्राणेनेति प्र – अनेन । सह ।
वर्चसा । गन्न् ॥ आत् । इत् । पश्यामि । उत । वा । शृणोमि ।
```

```
एति । मा । घोषः । गच्छति । वाक् । नः । आसाम् ॥ मन्यें ।
भेजानः । अमृतस्य । तर्.हि । हिरण्यवर्णा इति हिरण्य – वर्णाः ।
अतृपम् । यदा । वः ॥ आपः । हि । स्थ ।
मयोभुव इति मयः – भुवः । ताः । नः । ऊर्जे । दधातन ॥ महे ।
रणाय । चक्षसे ॥ यः । वः । शिवतम इति शिव – तमः । रसः ।
तस्य । भाजयत । इह । नः ॥ उशतीः । इव । मातरः ( ) ॥ तस्मै ।
अरम् । गमाम । वः । यस्य । क्षयाय । जिन्वथ ॥ आपः । जनयथ ।
च । नः ॥ दिवि । श्रयस्व । अन्तरिक्षे । यतस्व । पृथिव्या ।
समिति । भव । ब्रह्मवर्चसमिति ब्रह्म – वर्चसम् । असि ।
ब्रह्मवर्चसायेति ब्रह्म – वर्चसाय । त्वा ॥ ४ (७२) (उदन्ति –
समवल्गत – मधुपृचां – मातरो – द्वाविर्शतिश्च} (A1)
TS 5.6.2.1
अपां ग्रहान् गृह्णात्येतद्वाव राजसूयं यदेते ग्रहाः सवो ऽग्निर्वरुणसवो
.
राजसूय-मग्निसव-श्चित्यस्ताभ्या-मेव सूयतेऽथो उभावेव लोकावभि
। । । जयित यश्च राजसूर्यनेजानस्य यश्चाऽग्निचित आपो भवन्त्यापो वा
```

पद पाठे (वाक्य सहित) – पञ्चमकाण्डे – षष्ठः प्रश्नः

TS 5.6.2.1 - Padam

अपाम् । ग्रहान् । गृह्णाति । एतत् । वाव । राजस्रयमिति गज – सूयम् । यत् । एते । ग्रहाः । सवः । अग्निः । वरुणसव इति वरुण – सवः । राजसूयमिति राज – सूयम् । अग्निसव । ॥ । इत्यग्नि – सवः । चित्यः । ताभ्याम् । एव । सूयते । अथो इति । उभौ। एव। लोकौ। अभीति। जयति। यः। च। राजस्रयेनेति राज – सूर्येन । ईजानस्य । यः । च । अग्निचित इत्यग्नि–चितः । आपः । भवन्ति । आपः । वै । अग्नेः । भ्रातृव्याः । यत् । अपः । अग्नेः । अधस्तात् । उपद्यातीत्युप – द्याति । भ्रातृव्याभिभूत्या इति भ्रातृव्य – अभिभूत्यै । भवति । आत्मना । परेति । अस्य । भ्रातृव्यः । भवति । अमृतम् । 5 (50)

TS 5.6.2.2

TS 5.6.2.2 - Padam

वै । आपः । तस्मात् । अद्धिरित्यत् – भिः । अवतान्तमित्यव – तान्तम् । अभीति । सिञ्चिन्ति । न । आर्तिम् । एति । ऋच्छति । सर्वम् । आयुः । एति । यस्य । एताः । उपधीयन्त इत्युप – धीयन्ते । यः । उ । च । एनाः । एवम् । वेद । अन्नम् । वै । आपः । पृश्चवः । अन्नपः । अन्नम् । पृश्चवः । अन्नम् । अन्नम् । पृश्चवः । अन्नम् । अन्नम् । पृश्चवः । अन्नम् । उपधीयन्त इत्युप – धीयन्ते । पृश्चवः । पृश्ववः । पृश्चवः । पृश्चवः । पृश्ववः । पृश्ववः । पृश्ववः । पृश्ववः ।

मासाः । संवध्सर इति सं – वथ्सरः । – – । सँवथ्सरेणेति सं – वथ्सरेण । एव । अस्मै । 6 (50)

TS 5.6.2.3

अञ्चमव रुन्धे पात्राणि भवन्ति पात्रे वा अञ्चमद्यते सयोन्येवाञ्चमव
रुम्ध आ द्वादशात् पुरुषादञ्ग—मत्त्यथो पात्राञ्च छिद्यते यस्यैता
। प्राचीयन्ते य उ चैना एवं वेद कुंभाश्च कुंभीश्च मिथुनानि भवन्ति
। प्राचीयन्ते प्र प्रजया प्रशुभि—मिथुनै—र्जायते यस्यैता
। उपधीयन्ते य उ— [] 7

TS 5.6.2.3 - Padam

अन्नम् । अवेति । रुन्धे । पात्राणि । भवन्ति । पात्रे । वै । अन्नम् । अद्यते । सयोनीति स – योनि । एव । अन्नम् । अवेति । रुन्धे । एति । द्वादशात् । पुरुषात् । अन्नम् । अति । अथो इति । पात्रात् । एति । द्वादशात् । पुरुषात् । अन्नम् । अति । अथो इति । पात्रात् । न । छिद्यते । यस्य । एताः । उपधीयन्त इत्युप-धीयन्ते । यः । उ । च । एनाः । एवम् । वेद । कुंभाः । च । कुंभीः । च । मिथुनानि । भवन्ति । मिथुनस्य । प्रजात्या इति प्र – जात्यै । प्रेति ।

TS 5.6.2.4

चैना एवं वैद शुग्वा अग्निः सोऽद्ध्वर्युं यजमानं प्रजाः शुचाऽर्पयित यदप उपद्धाति शुचमेवास्य शमयित नाऽऽ*र्तिमार्च्छत्यद्ध्वर्युर्न यजमानः शाम्यन्ति प्रजा यत्रैता उपधीयन्ते ऽपां वा एतानि हृदयानि यदेता आपो यदेता अप उपद्धाति दिव्याभिरेवैनाः स्रण् सृजित वर्.षुकः पूर्जन्यो – [] 8

TS 5.6.2.4 - Padam

च । एनाः । एवम् । वेद । शुक् । वै । अग्निः । सः । अद्ध्वर्युम् । यजमानम् । प्रजा इति प्र – जाः । शुचा । अर्पयति । यत् । अपः । उपद्धातीत्युप – दधाति । शुचम् । एव । अस्य । शमयति । न । आर्तिम् । एति । ऋच्छति । अद्ध्वर्युः । न । यजमानः । शाम्यन्ति । प्रजा इति प्र – जाः । यत्र । एताः । उपधीयन्त इत्युप – धीयन्ते । अपाम् । वै । एतानि । हृदयानि । यत् । एताः । आपः । यत् ।

TS 5.6.2.5

भवति यो वा एतासामायतनं क्लृप्तिं वैदाऽऽश्यतनवान् भवति

कल्पते ऽस्मा अनुसीतमुप दधात्येतद्वा आसामायतनमेषा क्लृप्तिर्य

एवं वैदाऽऽश्यतनवान् भवति कल्पतेऽस्मै द्वंद्वमन्या उप दधाति

चतस्रो मद्ध्ये धृत्या अन्नं वा इष्टका एतत् खलु वै साक्षादन्नं

यदेष चरुर्यदेतं चरुमुप दधाति साक्षा – [] 9

TS 5.6.2.5 - Padam

भवति । यः । वै । एतासाम् । आयतनमित्या – यतनम् । क्लृप्तिम् । वेद । आयतनवानित्यायतन – वान् । भवति । कल्पते । अस्मै । अनुसीतमित्यनु – सीतम् । उपेति । दधाति । एतत् । वै । आसाम् । आयतनमित्या – यतनम् । एषा । क्लृप्तिः । यः । एवम् । वेद । आयतनवानित्यायतन – वान् । भवति । कल्पते । अस्मै । द्वंद्वमिति – वान् । भवति । कल्पते । अस्मै । द्वंद्वमिति – द्वम् । अन्याः । उपेति । दधाति । चतस्रः । मद्ध्ये । धृत्यै ।

पद पाठे (वाक्य सहित) - पञ्चमकाण्डे - षष्ठः प्रश्नः

TS 5.6.2.6

देवास्मा अन्नमव रुन्धे मद्ध्यत उप दधाति मद्ध्यत एवास्मा अन्नं दधाति तस्मान् मद्ध्यतोऽन्नमद्यते बार्.हस्पत्यो भवति ब्रह्म वै देवानां बृहस्पति – ब्रह्मणैवास्मा अन्नमव रुन्धे ब्रह्मवर्चसमिसि विह्माय त्वेत्याह तेजस्वी ब्रह्मवर्चसी भवति यस्यैष उपधीयते । य उ चैनमेवं वेद ॥ 10

TS 5.6.2.6 - Padam

एव । अस्मै । अन्नम् । अवेति । रुन्धे । मद्ध्यतः । उपेति ।

दधाति । मद्ध्यतः । एव । अस्मै । अन्नम् । दधाति । तस्मात् ।

मद्ध्यतः । अन्नम् । अद्यते । बार्.हस्पत्यः । भवति । ब्रह्म । वै ।

देवानाम् । बृहस्पतिः । ब्रह्मणा । एव । अस्मै । अन्नम् । अवेति ।

रुन्धे । ब्रह्मवर्चसमिति ब्रह्म – वर्चसम् । असि । ब्रह्मवर्चसायेति ब्रह्म – वर्चसाय । त्वा । इति । आह । तेजस्वी । ब्रह्मवर्चसीति ब्रह्म - वर्चसी । भवति । यस्य । एषः । उपधीयत इत्युप – धीयते । यः । उ । च । एनम् । एवम् । वेदं ॥ 10 (47) . (अमृत – मस्मै – जायते यस्यैता – उपधीयन्ते य उ – पर्जन्य – उपदधाति साक्षाथ् – सप्तचत्वारिङ्शच्च) (A2) TS 5.6.3.1 भूतेष्टका उप दधात्यत्रात्र वै मृत्युर्जायते यत्रयत्रैव मृत्युर्जायते तत एवैनमव यजते तस्मादग्निचिथ् सर्वमायुरेति सर्वे ह्यस्य ग्रत्यवो ऽवेष्टास्तस्मा-दग्निचिन्ना-भिचरितवै प्रत्यगेन-मभिचारः म्तृणुते सूयते वा एष योऽग्निं चिनुते देवसुवामेतानि हवी एषि भवन्त्येतावन्तो वै देवाना एं सवास्त एवा [] 11 TS 5.6.3.1 - Padam भूतेष्टका इति भूत – इष्टकाः । उपेति । दधाति । अत्रात्रेत्यत्र–अत्र । वै । मृत्युः । जायते । यत्रयत्रेति यत्र–यत्र । एव । मृत्युः । जायते ।

ततः । एव । एनम् । अवेति । यजते । तस्मात् । अग्निचिदित्यग्नि – चित् । सर्वम् । आयुः । एति । सर्वे । हि । अस्य । मृत्यवः । अवेष्टा इत्यव – इष्टाः । तस्मात् । अग्निचिदित्यग्नि – चित् । न । अभिचरितवा इत्यभि–चरितवै । प्रत्यक् । एनम् । अभिचार इत्यभि – चारः । स्तृणुते । सूयते । वै । एषः । यः । अग्निम् । चिनुते । देवसुवामिति देव – सुवाम् । एतानि । हवी ्षि । भवन्ति । एतावन्तः । वै । देवानाम् । सवाः । ते । एव । 11 (50) **TS 5.6.3.2** -स्मै सवान् प्र यच्छन्ति त एन ए सुवन्ते सवोऽग्निर्वरुणसवो गजसूयं ब्रह्मसविश्वत्यो देवस्य त्वा सवितुः प्रसव इत्याह सवितृप्रसूत एवैनं ब्रह्मणा देवताभिरभि षिञ्चत्यन्न-स्यान्नस्याभि पुरस्ताब्धि प्रतीची-नमन्नमद्यते शीर्.षतोऽभि षिञ्चति शीर्.षतो

ह्यन्नमद्यत आ मुखादन्ववस्रावयति – [] 12

TS 5.6.3.2 - Padam

अस्मै । सवान् । प्रेति । यच्छन्ति । ते । एनम् । सुवन्ते । सवः । अग्निः । वरुणसव इति वरुण – सवः । राजसूयमिति सवितुः । प्रसव इति प्र – सवे । इति । आह । सवितृप्रसूत इति सवितृ–प्रस्तः । एव । एनम् । ब्रह्मणा । देवताभिः । अभीति । सिञ्चति । अन्नस्यान्नस्येत्यन्नस्य – अन्नस्य । अभीति । सिञ्चति । अन्नस्यानस्येत्यनस्य – अन्नस्य । अवरुद्ध्या इत्यव – रुद्ध्यै । पुरस्तात् । प्रत्यञ्चम् । अभीति । सिञ्चति । पुरस्तात् । हि । प्रतीचीनम् । अन्नम् । अद्यते । शीर्.षतः । अभीति । सिञ्चति । शीर्.षतः । हि । अन्नम् । अद्यते । एति । मुखात् । अन्ववस्रावयतीत्यनु – अवस्रावयति । 12 (50)

मुखत एवास्मा अन्नाद्यं दधात्यग्नेस्त्वा साम्राज्येनाभि

पिञ्चामीत्याहैष वा अग्नेः सवस्तेनैवैनमभि षिञ्चित बृहस्पतेस्त्वा

साम्राज्येनाभिषिञ्चामीत्याह ब्रह्म वै देवानां बृहस्पतिर्ब्रह्मणैवैनमभि

पिञ्चतीन्द्रस्य त्वा साम्राज्येनाभि षिञ्चा—मीत्याहेन्द्रियमेवास्मि—

न्तुपरिष्टाद् दधात्ये त—[] 13

TS 5.6.3.3 - Padam

TS 5.6.3.4

—द्वै राजसूयस्य रूपं य एवं विद्वानिगं चिनुत उभावेव लोकाविभ

जयित यश्च राजसूयेनेजानस्य यश्चाग्निचित इन्द्रस्य सुषुवाणस्य
दश्धेन्द्रियं वीर्यं पराऽपतत् तद्देवाः सौत्रामण्या समभरन्थ् सूयते

वा एष योऽग्निं चिनुतेऽग्निं चित्वा सौत्रामण्या यजेतेन्द्रियमेव
वीर्य संभृत्याऽऽ∗त्मन् धत्ते ॥ 14

TS 5.6.3.4 - Padam

वै । गुजसूयस्येति राज – सूयस्य । रूपम् । यः । एवम् । विद्वान् । अगिनम् । चिनुते । उभौ । एव । लोकौ । अभीति । जयति । यः । च । गुजसूयेनेति राज – सूयेन । ईजानस्य । यः । च । अग्निचित इत्यग्नि – चितः । इन्द्रस्य । सुषुवाणस्य । दृश्धेति दश – धा । इन्द्रियम् । वीर्यम् । परेति । अपतत् । तत् । देवाः । सौत्रामण्या । समिति । अभरत्र् । सूयते । वै । एषः । यः । अग्निम् । चिनुते । अग्निम् । चित्वा । सौत्रामण्या । यजेत । इन्द्रियम् । एव । वीर्यम् । संभृत्येति सं – भृत्य । आत्मन्न् । धते ॥ 14 (48)

(त एवा - न्ववस्रावयत्ये - त - दृष्टाचत्वारि ्शच्च) (A3) TS 5.6.4.1

सजूरब्दोऽयाविभिः सजूरुषा अरुणीिभः सजूः सूर्य एतेशेन
सजोषाविश्वना दण्सोिभः सजूरिनवैश्वानर इडाभिर्घृतेन स्वाहा
सँवथ्सरो वा अब्दो मासा अयावा उषा अरुणी सूर्य एतश इमे
अश्विना सँवथ्सरोऽग्निवैश्वानरः पश्चव इडा पश्चवो घृतण्
सँवथ्सरं पश्चवोऽनु प्र जायन्ते सँवथ्सरेणैवास्मै पशून्
प्रजनयित दर्भस्तम्बे जुहोति य— [] 15

TS 5.6.4.1 - Padam

सजूरित स - जूः । अब्दः । अयावभिरित्ययाव - भिः । सजूरित स - जूः । उषाः । अरुणीभिः । सजूरित स - जूः । सूर्यः । एतशेन । सजोषाविति स - जोषौ । अश्विना । द्र्ंसोभिरिति - प्राप्तः । कृतिन । सजूरित स-जूः । अग्निः । वैश्वानरः । इडाभिः । धृतेन । स्वाहा । स्वथ्सर इति सं-वथ्सरः । वै । अब्दः । मासाः । अयावाः । उषाः । अरुणी । सूर्यः । एतशः । इमे इति । अश्विना ।

पद पाठे (वाक्य सहित) - पञ्चमकाण्डे - षष्ठः प्रश्नः

स्वध्सर इति सं – वथ्सरः । अग्निः । वैश्वानरः । प्रावः । इडा । प्रावः । घृतम् । स्वथ्सरमिति सं – वथ्सरम् । प्रावः । अनु । प्रातः । घृतम् । स्वथ्सरमिति सं – वथ्सरम् । प्रावः । अनु । प्रेति । जायन्ते । स्वथ्सरेणेति सं – वथ्सरेण । एव । अस्मै । प्रातः । प्रात

TS 5.6.4.2

-द्वा अस्या अमृतं यद्-वीर्यं तद्-दर्भास्तस्मिन् जुहोति प्रैव जायते ज्ञादो भवति यस्यैवं जुह्वत्येता वै देवता अग्नेः पुरस्ताद्भागास्ता एव प्रीणात्यथो चक्षुरेवाग्नेः पुरस्तात् प्रति दधात्यनन्धो भवति य एवं वैदाऽऽ*पो वा इदमग्रे सिल्लमासीथ् स प्रजापितः पुष्करपर्णे वातो भूतोऽलेलायथ् सः – [] 16

TS 5.6.4.2 - Padam

पुरस्ताद्भागा इति पुरस्तात् – भागाः । ताः । एव । प्रीणाति । अथो इति । चक्षुः । एव । अग्नेः । पुरस्तात् । प्रतीति । दधाति । अनन्धः । भवति । यः । एवम् । वेद । आपः । वै । इदम् । अग्रे । सलिलम् । आसीत् । सः । प्रजापतिरिति प्रजा – पतिः । पुष्करपर्ण इति पुष्कर – पर्णे । वातः । भूतः । अलेलायत् । सः । 16 (50) TS 5.6.4.3 प्रतिष्ठां नाऽविन्दत स एतदपां कुलायमपश्यत् तस्मिन्नग्निन्त तदियमभवत् ततो वै स प्रत्यतिष्ठद्यां पुरस्तादुपा-दंधात् तच्छिरो ऽभवथ् सा प्राची दिग्यां दक्षिणत उपादधाथ् स दक्षिणः पक्षोऽभवथ् सा दक्षिणा दिग्यां पश्चा-दुपादधात् तत् पुच्छमभवथ् सा प्रतीची

दिग्यामुत्तरत उपादधाथ्- [] 17

TS 5.6.4.3 - Padam

पुरस्तात् । उपादधादित्युप – अदधात् । तत् । शिरः । अभवत् । सा । प्राची । दिक् । याम् । दक्षिणतः । उपादधादित्युप – अदधात् । सः । दक्षिणः । पक्षः । अभवत् । सा । दक्षिणा । दिक् । याम् । पश्चात् । उपादंधादित्युप-अदंधात् । तत् । पुच्छम् । अभवत् । सा । प्रतीचीं । दिक् । याम् । उत्तरत इत्युत् – तरतः । उपादधादित्युप – अदधात् । 17 (50) TS 5.6.4.4 स उत्तरः पक्षोऽभवथ् सोदीची दिग्यामुपरिष्टा-दुपादधात् तत् पृष्ठमभवथ् सोद्र्ध्वा दिगियं वा अग्निः पञ्चेष्टक-स्तस्माद्-यदस्यां खनन्त्यभीष्टकां तृन्दन्त्यभि शर्करा ए सर्वा वा इयं वयो भ्यो नक्तं दृशे दीप्यते तस्मादिमां वया ्सि नक्तं नाद्ध्यासते य एवं विद्वानग्निं चिनुते प्रत्येव [] 18 **TS 5.6.4.4 - Padam** सः । उत्तर इत्युत् – तरः । पक्षः । अभवत् । सा । उदीची । दिक् । याम् । उपरिष्टात् । उपादंधादित्युप – अदंधात् । तत् । पृष्टम् ।

अभवत् । सा । ऊद्र्ध्वा । दिक् । इयम् । वै । अग्निः । पञ्चेष्टक इति पञ्च-इष्टकः । तस्मात् । यत् । अस्याम् । खनन्ति । अभीति । इष्टकाम् । तृन्दन्ति । अभीति । शर्कराम् । सर्वा । वै । इयम् । वयोभ्य इति वयः – भ्यः । नक्तम् । दृशे । दीप्यते । तस्मात् । इमाम् । वया ्सि । नक्तम् । न । अधीति । आसते । यः । एवम् । विद्वान् । अग्निम् । चिनुते । प्रतीति । एव । 18 (50) TS 5.6.4.5 । ॥ ॥ । तिष्ठत्यभि दिशो जयत्याग्नेयो वै ब्राह्मणस्तस्माद्-ब्राह्मणाय सर्वास् दिक्ष्वद्धुं क 🗸 स्वामेव तद्-दिशमन्वेत्यपां वा अग्निः कुलायं तस्मादापोऽग्नि एं हारुकाः स्वामेव तद्-योनिं प्रविशन्ति ॥ 19 TS 5.6.4.5 - Padam तिष्ठति । अभीति । दिशः । जयति । आग्नेयः । वै । ब्राह्मणः । तस्मात् । ब्राह्मणायं । सर्वासु । दिक्षु । अद्र्धुंकम् । स्वाम् । एव । तत् । दिशम् । अन्विति । एति । अपाम् । वै । अग्निः । कुलायम् । तस्मात् । आपः । अग्निम् । हारुकाः । स्वाम् । एव । तत् ।

योनिम् । प्रेति । विशन्ति ॥ **19 (32)** (यद- लेलायथ् स-उत्तरत उपादधा-देव - द्वात्रिप्शच्च) (A4) TS 5.6.5.1 सँवथ्सरमुख्यं भृत्वा द्वितीये सँवथ्सर आग्नेयमष्टाकपालं निर्वपेदैन्द्र–मेकादशकपालं वैश्वदेवं द्वादशकपालं बार्.हस्पत्यं चरुं वैष्णवं त्रिकपालं तृतीये संवथ्सरेऽभिजिता यजेत यदष्टाकपालो भवत्यष्टाक्षरा गायत्र्याग्नेयं गायत्रं प्रातस्सवनं प्रातस्सवनमेव तेन दाधार गायत्रीं छन्दो यदेकादशकपालो भवत्येकादशाक्षरा त्रिष्टुगैन्द्रं त्रैष्टुभं माद्ध्यन्दिन एं सवनं माद्ध्यन्दिनमेव सवनं तेन दाधार त्रिष्ट्रभं – [] 20

TS 5.6.5.1 - Padam

सँवथ्सरमिति सं – वथ्सरम् । उख्यम् । भृत्वा । द्वितीये । सँवथ्सर इति सं – वथ्सरे । आग्नेयम् । अष्टाकंपालमित्यष्टा – कपालम् । निरिति । वपेत् । ऐन्द्रम् । एकांदशकपालमित्येकांदश – कपालम् । वैश्वदेवमिति वैश्व – देवम् । द्वादशकपालमिति द्वादश – कपालम् ।

बार्.हस्पत्यम् । चरुम् । वैष्णवम् । त्रिकपालमिति त्रि – कपालम् । तृतीये । संवथ्सर इति सं – वथ्सरे । अभिजितेत्यभि – जिता । यजेत । यत् । अष्टाकंपाल इत्यष्टा – कपालः । भवति । अष्टाक्षरेत्यष्टा - अक्षरा । गायत्री । आग्नेयम् । गायत्रम् । प्रातस्सवनमिति प्रातः - सवनम् । प्रातस्सवनमिति प्रातः-सवनम् । एव । तेन । दाधार । गायत्रीम् । छन्दः । यत् । एकादशकपाल इत्येकादश – कपालः । भवति । एकादशाक्षरेत्येकादश – अक्षरा । त्रिष्टुक् । ऐन्द्रम् । त्रैष्टुभम् । माद्ध्यन्दिनम् । सवनम् । माद्ध्यन्दिनम् । एव । सवनम् । तेन । दाधार । त्रिष्टुभम् । 20 (50) TS 5.6.5.2 छन्दो यद्–द्वादशकपालो भवति द्वादशाक्षरा जगती वैश्वदेवं जागतं तृतीयसवनं तृतीयसवनमेव तेन दाधार जगतीं छन्दो यद्-बार्.हस्पत्यश्चरुर्भवति ब्रह्म वै देवानां बृहस्पतिर्ब्रह्मैव तेन दाधार यद्-वैष्णवस्त्रिकपालो भवति यज्ञो वै विष्णुर्यज्ञमेव

तेन दाधार यत् तृतीये सँवथ्सरेऽभिजिता यजतेऽभिजित्यै यथ् सँवथ्सरमुख्यं बिभर्तीममेव [] 21

TS 5.6.5.2 - Padam

छन्दः । यत् । द्वादशकपाल इति द्वादश – कपालः । भवति । - । द्वादशाक्षरेति द्वादशा-अक्षरा । जगती । वैश्वदेवमिति वैश्व – देवम् । जागतम् । तृतीयसवनमिति तृतीय – सवनम् । तृतीयसवनमिति तृतीय – सवनम् । एव । तेन । दाधार । जगतीम् । छन्दः । यत् । बार्.हस्पत्यः । चरुः । भवति । ब्रह्म । वै । देवानाम् । बृहस्पतिः । ब्रह्म । एव । तेन । दाधार । यत् । वैष्णवः । त्रिकपाल इति त्रि – कपालः । भवति । यज्ञः । वै । विष्णुः । यज्ञम् । एव । तेन । दाधार । यत् । तृतीये । संवथ्सर इति सं – वथ्सरे । । । । अभिजितेत्यभि – जिता । यजते । अभिजित्या इत्यभि – जित्यै । यत्। सँवथ्सरमिति सं – वथ्सरम्। उख्यम्। बिभर्ति। इमम्। एव । 21 (50)

TS 5.6.5.3

तेन लोक स्पृणोति यद् द्वितीये संवथ्सरेऽग्निं चिनुते उन्तरिक्षमेव तेन लोक स्पृणोति यत् तृतीये संवथ्सरे यजतेऽमुमेव तेन लोक स्पृणोत्येतं व पर आट्णारः कक्षीवा अधिन्वत ततो व ते लोक श्रायसस्त्रसदस्यः पौरुकुथ्स्यः प्रजाकामा अचिन्वत ततो व ते सहस्र स्महस्रं पुत्रानिवन्दन्त प्रथते प्रजया पशुभिस्तां मात्रामाप्नोति यां तेऽगच्छन् य एवं () विद्वानेतमग्निं चिनुते ॥ 22

TS 5.6.5.3 - Padam

तेन । लोकम् । स्पृणोति । यत् । द्वितीय । स्वध्सर इति सं – वथ्सरे । अग्निम् । चिनुते । अन्तरिक्षम् । एव । तेन । स्पृणोति । यत् । तृतीय । स्वध्सर इति सं – वथ्सरे । यजते । अगुम् । एव । तेन । लोकम् । स्पृणोति । एतम् । वै । परः । आट्णारः । कक्षीवानिति कक्षी – वान् । औशिजः । वितहव्य इति वीत – हव्यः । श्रायसः । त्रसदस्युः । पौरुकुथ्स्य इति पौरु – कुथ्स्यः । प्रजाकामा इति प्रजा–कामाः । अचिन्वत ।

ततः । वै । ते । सहस्र ्सहस्रमिति सहस्रं – सहस्रम् । पुत्रान् । । । । । । । अविन्दन्त । प्रथते । प्रजयेति प्र – जया । पशुभिरिति पशु–भिः । ताम् । मात्राम् । आप्नोति । याम् । ते । अगच्छन्न् । यः । एवम् () । विद्वान् । एतम् । अग्निम् । चिनुते ॥ 22 (54) (दाधार त्रिष्टुभ – मिममेवै – वं – चत्वारि च) (A5) TS 5.6.6.1 प्रजापतिरग्निमचिनुत स क्षुरपविभूत्वाऽतिष्ठत् तं देवा बिभ्यतो नोपाऽऽ*यन् ते छन्दोभिरात्मानं छादयित्वोपाऽऽ*यन् तच्छन्दसां छन्दस्तवं ब्रह्म वै छन्दा एसि ब्रह्मण एतद् - रूपं यत् कृष्णाजिनं कार्ष्णी उपानहावुप मुञ्चते छन्दोभिरेवाऽऽ*त्मानं छादयित्वाऽग्निमुप चरत्यात्मनोऽहि ्सायै देवनिधिर्वा एष नि धीयते यदग्नि-[] 23 **TS 5.6.6.1 - Padam** प्रजापतिरिति प्रजा – पतिः । अग्निम् । अचिनुत । सः । क्षुरपविरिति क्षुर – पविः । भूत्वा । अतिष्ठत् । तम् । देवाः । बिभ्यंतः । न । उपेति । आयन्न् । ते । छन्दोभिरिति छन्दः – भिः ।

आत्मानम् । छादयित्वा । उपेति । आयन्न् । तत् । छन्दसाम् । छन्दस्त्वमिति छन्दः – त्वम् । ब्रह्म । वै । छन्दार्सि । ब्रह्मणः । एतत् । रूपम् । यत् । कृष्णाजिनमिति कृष्ण – अजिनम् । कार्ष्णी इति । उपानहौ । उपेति । मुञ्चते । छन्दोभिरिति । छन्दः – भिः। एव। आत्मानम्। छादयित्वा। अग्निम्। उपेति। चरति । आत्मनः । अहि ्सायै । देवनिधिरिति देव – निधिः । वै । एषः । नीति । धीयते । यत् । अग्निः । 23 (50) TS 5.6.6.2 -रन्ये वा वै निधिमगुप्तं विन्दन्ति न वा प्रति प्र जानात्युखामा क्रामत्यात्मानमेवाधिपां कुरुते गुप्त्या अथो खल्वाहुर्नाऽऽक्रम्येति नैर्.ऋत्युखा यदाक्रामेन्निर्.ऋत्या आत्मानमपि दद्ध्यात् तस्मान्नाऽऽक्रम्या पुरुषशीर्.षमुप दधाति गुप्त्या अथो यथा ब्रूयादेतन्मे गोपायेति तादृगेव तत् [] 24

TS 5.6.6.2 - Padam

अन्ये । वा । वै । निधिमिति नि – धिम् । अगुप्तम् । विन्दन्ति । न । वा । प्रति । प्रेति । जानाति । उखाम् । एति । क्रामति । आत्मानम् । एव । अधिपामित्यधि – पाम् । कुरुते । गुप्त्ये । अथो इति । खलु । आहुः । न । आक्रम्येत्या – क्रम्या । इति । नैर्.ऋतीति नैः–ऋती । उखा । यत् । आक्रामेदित्या – क्रामेत् । निर्.ऋत्या इति निः–ऋत्ये । आत्मानम् । अपीति । दद्ध्यात् । तस्मात् । न । आक्रम्येत्या – क्रम्या । पुरुषशीर्.षमिति पुरुष – शीर्.षम् । उपेति । दधाति । गुप्त्ये । अथो इति । यथा । ब्रूयात् । एतत् । मे । गोपाय । इति । तादृक् ।

एव । तत् । 24 (50)

TS 5.6.6.3

प्रजापतिर्वा अथर्वा उग्निरेव दद्ध्यङ्काथर्वणस्तस्येष्टका अस्थान्येत ए ह वाव तद् – ऋषिरभ्यनू वाचेन्द्रो दधी चो अस्थिभिरिति यदिष्टकाभिरग्निं चिनोति सात्मानमेवाग्निं चिनुते सात्मामुष्मिन् लोके । भवित य एवं वैद शरीरं वा एतदग्नेर्यिच्चित्य आत्मा वैश्वान्रो ॥ यिच्चिते वैश्वान्रं जुहोति शरीरमेव स्थस्कृत्या – [] 25

TS 5.6.6.3 - Padam

प्रजापितिरिते प्रजा – पितः । वै । अर्थर्वा । अग्निः । एव । दृद्ध्यङ् । आर्थर्वणः । तस्य । इष्टकाः । अस्थानि । एतम् । हृ । वाव । तत् । ऋषिः । अभ्यनूवाचेत्यिभि – अनूवाच । इन्द्रः । दृधीचः । अस्थिभिरित्यस्थ – भिः । इति । यत् । इष्टकाभिः । अग्निम् । चिनोति । सात्मानमिति स – आत्मानम् । एव । अग्निम् । चिनुते । सात्मिति स – आत्मा । अमुष्मिन्न् । लोके । भवति । यः । एवम् । सात्मेति स – आत्मा । अमुष्मिन्न् । लोके । भवति । यः । एवम् । चेदं । शरीरम् । वै । एतत् । अग्नेः । यत् । चित्यः । आत्मा । वैश्वानरः । यत् । चिते । वैश्वानरम् । जुहोति । शरीरम् । एव । स्थ्र्स्कृत्य । 25 (50)

TS 5.6.6.4

-भ्यारोहित शरीरं वा एतद्-यजमानः स७ स्कुरुते यदिग्निं चिनुते । यच्चिते वैश्वानरं जुहोति शरीरमेव स७स्कृत्या ऽऽ*त्मनाऽभ्यारोहित तस्मात् तस्य नाव द्यन्ति जीवन्नेव देवानप्येति वैश्वानर्यर्चा पुरीष्मुप द्यातीयं वा अग्निवैश्वानरस्तस्यैषा चितिर्यत् पुरीषमग्निमेव ॥ विश्वानरं चिनुत एषा वा अग्नेः () प्रिया तनूर्यद् –वैश्वानरः प्रियामेवास्य तनुवमव रुन्थे ॥ 26

TS 5.6.6.4 - Padam

अभ्यारोह तीत्यभि – आरोहति । इरीरम् । वै । एतत् । यजमानः । समिति । कुरुते । यत् । अग्निम् । चिनुते । यत् । चिते । वैश्वानरम् । जुहोति । इरीरम् । एव । स्र स्कृत्य । आत्मना । अभ्यारोह तीत्यभि – आरोहति । तस्मात् । तस्य । न । अवेति । द्यन्ति । जीवन्न् । एव । देवान् । अपीति । एति । वैश्वानर्या । ऋचा । पुरीषम् । उपेति । द्याति । इयम् । वै । अग्निः । वैश्वानरः । तस्य । एषा । चितिः । यत् । पुरीषम् । अग्निः । एव । वैश्वानरः । तस्य । एषा । वै । अग्नेः () । प्रिया । तनूः । यत् । वैश्वानरः । प्रियाम् । एव । अस्य । तनुवम् । अवेति । रुन्थे ॥ 26 (60)

(अग्नि – स्तथ् – स्थ्रस्कृत्या – ग्ने – र्दश च) (A6)

TS 5.6.7.1

अग्नेर्वे दीक्षया देवा विराजमाप्नुवन् तिस्रो रात्रीर्दीक्षितः स्यात्
त्रिपदा विराड् विराजमाप्नोति षड् – रात्रीर्दीक्षितः स्याथ् षड् वा
ऋतवः साँवथ्सरः साँवथ्सरो विराड् विराजमाप्नोति दश् रात्रीर्दीक्षितः
स्याद् – दशाक्षरा विराड् विराजमाप्नोति द्वादश रात्रीर्दीक्षितः स्याद्
दशाक्षरा विराड् विराजमाप्नोति द्वादश रात्रीर्दीक्षितः स्याद्
द्वादश मासाः साँवथ्सरः साँवथ्सरो विराड् विराजमाप्नोति त्रयोदश
गत्रीर्दीक्षितः स्यात् त्रयोदश – [] 27

TS 5.6.7.1 - Padam

अग्नेः । वै । दीक्षया । देवाः । विराजमिति वि – राजम् । आप्नुवन्न् । तिसः । रात्रीः । दीक्षितः । स्यात् । त्रिपदेति त्रि – पदा । विराजिमिति वि – राजम् । आप्नोति । षट् । यत्रीः । दीक्षितः । स्यात् । षट् । वै । ऋतवः । स्वर्षसर इति सं – वथ्सरः । स्वर्षदिति वि – राजम् । आप्नोति वि – राट् । विराजिमिति वि – राजम् । अप्नोति वि – राट् । विराजिमिति वि – राजम् । आप्नोति । दश् । रात्रीः । दीक्षितः । विराजिमिति वि – राजम् । आप्नोति । दश् । रात्रीः । दीक्षितः ।

स्यात् । दशाक्षरेति दश – अक्षरा । विराडिति वि – राट् । । ॥ । ॥ । ॥ । । । । । । विराजमिति वि – राजम् । आप्नोति । द्वादश । रात्रीः । दीक्षितः । । ॥ । स्यात् । द्वादश । मासाः । संवथ्सर इति सं – वथ्सरः । सँवथ्सर इति सं – वथ्सरः । विराडिति वि – राट् । विराजमिति वि – राजम् । आप्नोति । त्रयोदशेति त्रयः – दश । रात्रीः । दीक्षितः । स्यात् । त्रयोदशेति त्रयः – दश । 27 (50) TS 5.6.7.2 मासाः संवथ्सरः संवथ्सरो विराड् विराजमाप्नोति पञ्चदश गत्रीदीक्षितः स्यात् पञ्चदश वा अदुर्धमासस्य रात्रयोऽदुर्धमासशः । सँवथ्सर आप्यते सँवथ्सरो विराड् विराजमाप्नोति सप्तदश ॥ । रात्रीदीक्षितः स्याद् द्वादश मासाः पञ्चर्तवः स संवथ्सरः । सँवथ्सरो विराड् विराजमाप्नोति चतुर्विण्शतिण् रात्रीर्दीक्षितः । । स्या-च्यतुर्विण्शतिरद्र्धमासाः संवथ्सरः संवथ्सरो विराङ् ा ॥ विराजमाप्नोति त्रिण्शतण् रात्रीर्दीक्षितः स्यात् – [] 28

TS 5.6.7.2 - Padam

मासाः । संवथ्सर इति सं–वथ्सरः । संवथ्सर इति सं–वथ्सरः । । विराडिति वि – राट्। विराजमिति वि – राजम्। आप्नोति। पञ्चदशेति पञ्च – दश । रात्रीः । दीक्षितः । स्यात् । पञ्चदशेति पञ्च – दश । वै । अद्र्धमासस्येत्यद्र्ध – मासस्य । रात्रयः । अद्र्धमासञ्च इत्यद्र्धमास – ज्ञः । सँवथ्सर इति सं – वथ्सरः । आप्यते । सँवथ्सर इति सं – वथ्सरः । विराडिति वि – राट् । विराजमिति वि – राजम् । आप्नोति । सप्तदशेति सप्त – दश । सँवथ्सर इति सं – वथ्सरः । सँवथ्सर इति सं – वथ्सरः । विराडिति वि – राट् । विराजमिति वि – राजम् । आप्नोति । चतुर्वि ्शतिमिति चतुः – वि ्शतिम् । रात्रीः । दीक्षितः । स्यात् । चतुर्वि ्शतिरिति चतुः – वि ्शतिः । अद्र्धमासा इत्यद्र्ध-मासाः । संवथ्सर इति सं – वथ्सरः ।

सँवथ्सर इति सं – वथ्सरः । विराडिति वि – राट् । । ॥ ॥ विराजमिति वि – राजम् । आप्नोति । त्रिज्ञातम् । रात्रीः । दीक्षितः । स्यात् । 28 (50) TS 5.6.7.3 न्नि एशदक्षरा विराड् विराजमाप्नोति मासं दीक्षितः स्याद्-यो मासः स सँवथ्सरः सँवथ्सरो विराड् विराजमाप्नोति चतुरो मासो दीक्षितः स्याच्चतुरो वा एतं मासो वसवोऽबिभरुस्ते पृथिवीमाऽजयन् गायत्रीं छन्दोऽष्टौ रुद्रास्ते – उन्तरिक्षमाऽजयन् त्रिष्टुभं छन्दो द्वादशा – ऽऽदित्यास्ते दिवमाऽजयन् जगतीं छन्दस्ततो वै ते () व्यावृत-मगच्छञ्छ्रैष्यं देवानां तस्माद् द्वादश मासो भृत्वाऽग्निं होरात्राणीष्टका आप्तेष्टकमेनं चिनुतेऽथो व्यावृतमेव गच्छति । ॥ श्रैष्य्य ्यं समानानां ॥ 29

TS 5.6.7.3 - Padam

त्रि एशदक्षरेति त्रि एशत् – अक्षरा । विराडिति वि – राट् । विराजमिति वि – राजम् । आप्नोति । मासम् । दीक्षितः । स्यात् । यः । मासः । सः । संवथ्सर इति सं – वथ्सरः । संवथ्सर इति सं – वथ्सरः । विराडितिं वि – राट् । विराजमितिं वि – राजम् । आप्नोति । चतुरः । मासः । दीक्षितः । स्यात् । चतुरः । वै । एतम् । मासः । वसवः । अबिभरुः । ते । पृथिवीम् । एति । अजयन्न् । गायत्रीम् । छन्दः । अष्टौ । रुद्राः । ते । अन्तरिक्षम् । एति । अजयन्न् । त्रिष्टुभम् । छन्दः । द्वादंश । आदित्याः । ते । दिवम् । एति । अजयन्न् । जगतीम् । छन्दः । ततः । वै । ते () । व्यावृतमिति वि – आवृतम् । अगच्छन्न् । श्रेष्ठ्यम् । देवानाम् । तस्मात् । द्वादश । मासः । भृत्वा । अग्निम् । चिन्वीत । द्वादेश । मासाः । सँवथ्सर इति सं – वथ्सरः । संवथ्सर इति सं – वथ्सरः । अग्निः । चित्यः । तस्य । अहोरात्राणीत्यहः – रात्राणि । इष्टकाः । आप्तेष्टकमित्याप्त-इष्टकम् । एनम् । चिनुते । अथो इति । व्यावृतमिति वि – आवृतम् । एव ।

॥ ॥ ॥ गच्छति । श्रेष्ठ्यम् । समानानाम् ॥ **२९ (७८)** *(स्यात् त्रयोदश –* त्रि*ज्*ञत*्र रात्रीर्दीक्षितः स्याद् – वै ते – ऽष्टाविज्ञतिश्च) (A7)* TS 5.6.8.1 स्वर्गाय वा एष लोकायं चीयते यदग्निस्तं यन्नान्वारोहें थ् स्वर्गाल्लोकाद्-यजमानो हीयेत पृथिवीमाऽक्रमिषं प्राणो मा मा हासीदन्तरिक्षमाऽक्रमिषं प्रजा मा मा हासीद्-दिवमाऽक्रमिष 🗸 सुवरगन्मेत्याहैष वा अग्नेरन्वारोहस्तेनैवैन-मन्वारोहति सुवर्गस्य लोकस्य समष्ट्यै यत् पक्षसम्मितां मिनुयात् – [] 30 TS 5.6.8.1 - Padam स्वर्गायेति सुवः – गाय । वै । एषः । लोकाय । चीयते । यत् । अग्निः । तम् । यत् । न । अन्वारोहेदित्यनु – आरोहेत् । सुवर्गादिति सुवः-गात् । लोकात् । यजमानः । हीयेत । पृथिवीम् । एति । अक्रमिषम् । प्राण इति प्र – अनः । मा । मा । हासीत् । अन्तरिक्षम् । एति । अक्रमिषम् । प्रजेति प्र – जा । मा । मा । हासीत् । दिवम् । एति । अक्रमिषम् । सुवः । अगन्म । इति ।

आह । एषः । वै । अग्नेः । अन्वारोह इत्यनु – आरोहः । तेन । एव । एनम् । अन्वारोहतीत्यनु – आरोहति । सुवर्गस्येति सुवः – गस्य । लोकस्य । समष्ट्या इति सं – अष्ट्यै । यत् । पक्षसंम्मितामितिं पक्ष – सम्मिताम् । मिनुयात् । 30 (50) TS 5.6.8.2 कनीया एसं वज्ञक्रतुमुपेयात् पापीयस्यस्या ऽऽत्मनः प्रजा स्याद्-वेदिसम्मितां मिनोति ज्याया एसमेव यज्ञकतुमुपैति नास्याऽऽ*त्मनः पापीयसी प्रजा भवति साहस्रं चिन्वीत प्रथमं चिन्वानः सहस्रसम्मितो वा अयं लोक इममेव लोकमभि जयित दिषाहस्रं चिन्वीत द्वितीयं चिन्वानो द्विषाहस्रं वा अन्तरिक्ष-मन्तरिक्षमेवाभि जयति त्रिषाहस्रं चिन्वीत तृतीयं चिन्वान – [] 31 **TS 5.6.8.2 - Padam** कर्नीया एसम् । यज्ञक्रतुमितिं यज्ञ – क्रतुम् । उपेतिं । इयात् । पापीयसी । अस्य । आत्मनः । प्रजेति प्र – जा । स्यात् । वेदिसम्मितामिति वेदि – सम्मिताम् । मिनोति । ज्याया एसम् । एव । यज्ञक्रतुमिति यज्ञ – क्रतुम् । उपेति । एति । न । अस्य । आत्मनः । पापीयसी । प्रजेति प्र – जा । भवति । साहस्रम् । चिन्वीत । प्रथमम् । चिन्वानः । सहस्रसम्मित् इति सहस्र – सम्मितः । वै । अयम् । लोकः । इमम् । एव । लोकम् । अभीति । जयति । द्विषाहस्रमिति द्वि – साहस्रम् । चिन्वीत । द्वितीयम् । चिन्वानः । द्विषाहस्रमिति द्वि – साहस्रम् । चै । अन्तरिक्षम् । अन्तरिक्षम् । एव । अभीति । जयति । प्रव । उन्तरिक्षम् । ज्यति । त्रिषाहस्रमिति द्वि – साहस्रम् । वै । अन्तरिक्षम् । अन्तरिक्षम् । एव । अभीति । जयति । त्रिषाहस्रमिति त्रि – साहस्रम् । चिन्वीत । न्यति । जयति । त्रिषाहस्रमिति त्रि – साहस्रम् । चिन्वीत । न्यति । चिन्वानः । उत्तरियम् । चिन्वानः । उत्तरिकानः । उत्तरियम् । चिन्वानः । उत्तरिकानः । उत्तरियम् । चिन्वानः । उत्तरिकानः । उत्तरियम् । चिन्वानः । उत्तरियम् । चिन्वानः । उत्तरियम् । चिन्वानः । उत्तरियम् । चन्वानः । अन्वानः । चन्वानः । अन्वानः । चन्वानः । अन्वानः । अन्वानः । अन्वानः । अन्वानः । चन्वानः । अन्वानः । अन्वानः । अन्वानः । अन्वानः । अन्वानः । चन्वानः । चन्वानः । अन्वानः । चन्वानः । अन्वानः । चन्वानः । चन्व

TS 5.6.8.3

-स्त्रिषाहस्रो वा असौ लोको ऽमुमेव लोकमभि जयित जानुद्रघ्नं चिन्वीत प्रथमं चिन्वानो गायित्रियैवेमं लोकमभ्यारोहित नाभिद्रघ्नं चिन्वीत द्वितीयं चिन्वानस्त्रिष्टुभैवा-न्तरिक्ष-मभ्यारोहित ग्रीवद्रघ्नं चिन्वीत तृतीयं चिन्वानो जगत्यैवामुन् लोकमभ्यारोहित नानिं चित्वा रामामुपेयादयोनौ रेतो धास्यामीति न द्वितीयं चित्वाऽन्यस्य स्त्रिय- [] 32

TS 5.6.8.3 - Padam

त्रिषाहस्र इति त्रि – साहस्रः । वै । असौ । लोकः । अमुम् । एव । लोकम् । अभीति । जयति । जानुदघ्नमिति जानु – दघ्नम् । चिन्वीत । प्रथमम् । चिन्वानः । गायत्रिया । एव । इमम् । लोकम् । अभ्यारोहतीत्यभि – आरोहति । नाभिदघ्नमिति नाभि – दघ्नम् । चिन्वीत । द्वितीयम् । चिन्वानः । त्रिष्टुभा । एव । अन्तरिक्षम् । अभ्यारोहतीत्यभि – आरोहति । ग्रीवदघ्नमिति ग्रीव – दघ्नम् । चिन्वीत । तृतीयम् । चिन्वानः । जगत्या । एव । अमुम् । लोकम् । अभ्यारोहतीत्यभि – आरोहति । न । अग्निम् । चित्वा । रामाम् । उपेति । इयात् । अयोनौ । रेतः । धास्यामि । इति । न । द्वितीयम् । चित्वा । अन्यस्य । स्त्रियम् । 32 (50)

TS 5.6.8.4

-मुपेयान्न तृतीयं चित्वा कां चनोपेयाद्-रेतो वा एतन्नि धत्ते यदिग्नं चिनुते यदुपेयाद्-रेतसा व्यृद्ध्येताऽथो खल्वाहुर प्रजस्यं तद्-यन्नोपेयादिति यद्-रेतिस्सचावुपदधाति ते एव यजमानस्य

पद पाठे (वाक्य सहित) – पञ्चमकाण्डे – षष्ठः प्रश्नः

रेतो बिभृतस्तस्मा-दुपेयाद्-रेतसो-ऽस्कन्दाय त्रीणि वाव रेता श्रिस पिता पुत्रः पौत्रो- [] 33

TS 5.6.8.4 - Padam

उपेति । इयात् । न । तृतीयम् । चित्वा । काम् । चन । उपेति । इयात् । रेतः । वै । एतत् । नीति । धते । यत् । अग्निम् । चिनुते । यत् । उपेयादित्युप – इयात् । रेतसा । वीति । ऋद्ध्येत । अथो इति । खलु । आहुः । अप्रजस्यमित्यप्र – जस्यम् । तत् । यत् । न । उपेयादित्युप – इयात् । इति । यत् । रेतस्सिचाविति रेतः – सिचौ । उपेयादित्युप – इयात् । इति । यत् । रेतस्सिचाविति रेतः – सिचौ । उपदधातीत्युप – दधाति । ते इति । एव । यजमानस्य । रेतः । चिभृतः । तस्मात् । उपेति । इयात् । रेतसः । अस्कन्दाय । त्रीणि । वाव । रेतां स्सि । पिता । पुत्रः । पौत्रः । 33 (50)

TS 5.6.8.5

अन्तरिक्षं तस्मान्नाऽन्तरिक्षं पश्यन्ति न प्राणमसौ तृतीया चक्षुर्वा । । । असौ तस्मात् पश्यन्त्यमूं पश्यन्ति चक्षुर्यजुषेमां चा – [] 34

TS 5.6.8.5 - Padam

यत् । द्वे इति । रेतस्सिचाविति रेतः – सिचौ ।

उपदद्ध्यादित्युप – दध्यात् । रेतः । अस्य । वीति । छिन्द्यात् । तिस्रः ।

उपेति । दधाति । रेतसः । संतत्या इति सं – तत्यै । इयम् । वाव ।

प्रथमा । रेतस्सिगिति रेतः – सिक् । वाक् । वै । इयम् । तस्मात् ।

पश्यन्ति । इमाम् । पश्यन्ति । वाचम् । वदन्तीम् । अन्तरिक्षम् ।

द्वितीया । प्राण इति प्र – अनः । वै । अन्तरिक्षम् । तस्मात् । न ।

अन्तरिक्षम् । पश्यन्ति । न । प्राणमिति प्र – अनम् । असौ । तृतीया ।

चक्षुः । वै । असौ । तस्मात् । पश्यन्ति । अमूम् । पश्यन्ति । चक्षुः ।

यजुषा । इमाम् । च । 34 (50)

TS 5.6.8.6

 द्रविणेह भक्षीयेत्याह स्तुतशस्त्रे एवैतेन दुहे पिता मात्तिश्वाऽच्छिद्रा पदा धा अच्छिद्रा उशिजः पदाऽनु तक्षुः सोमो विश्वविन्नेता नेषद्-बृहस्पतिरुक्थामदानि शण्सिषदित्याहैतद्वा () अग्नेरुक्थं तेनैवैनमनु शण्सित ॥ 35

TS 5.6.8.6 - Padam

अमूम् । च । उपेति । द्धाति । मनसा । मद्ध्यमाम् । एषाम् । लोकानाम् । क्लृप्त्ये । अथो इति । प्राणानामिति प्र — अनानाम् । इष्टः । यज्ञः । भृगुभिरिति भृगु — भिः । आशीर्दा इत्याशीः — दाः । वसुभिरिति वसु — भिः । तस्य । ते । इष्टस्य । वीतस्य । द्रविणा । इह । भक्षीय । इति । आह् । स्तुतशस्त्रे इति स्तुत — श्रस्त्रे । एव । एतेन । दुहे । पिता । मातिरिश्वा । अच्छिद्रा । पदा । धाः । अच्छिद्राः । उशिजः । पदा । अन्विति । तक्षुः । सोमः । विश्वविदिति विश्व — वित् । नेता । नेषत् । बृहस्पतिः । उक्थामदानीत्युक्थ — मदानि । श्राण्सिषत् । इति । आह् । एतत् ।

वै () । अग्नेः । उक्थम् । तेन । एव । एनम् । अन्विति ।

राण्सिति ॥ 35 (57) (मिनुयात् – तृतीयं चिन्वानः – स्त्रियं – पौत्र

– श्च – वै – सप्त च) (А8)

TS 5.6.9.1

सूयते वा एषोऽग्नीनां य उखायां भ्रियते यदधः सादयेद्-गर्भाः
प्रपादुकाः स्युरथो यथा स्वात् प्रत्यवरोहित तादृगेव तदासन्दी

प्रपादुकाः स्युरथो यथा स्वात् प्रत्यवरोहित तादृगेव तदासन्दी

सादयित गर्भाणां धृत्या अप्रपादायाथो स्वमेवैनं करोति गर्भो वा

एष यदुख्यो योनिः शिक्यं यच्छिक्यादुखां निरूहेद्-योनेर्गर्भ

निर्.हण्याथ् षडुद्यामण् शिक्यं भवित षोढा विहितो वै – [] 36

TS 5.6.9.1 - Padam

सूयते । वै । एषः । अग्नीनाम् । यः । उखायाम् । भ्रियते । यत् । अधः । सादयत् । गर्भाः । प्रपादुका इति प्र – पादुकाः । स्युः । अथो इति । यथा । स्वात् । प्रत्यवरोहतीति प्रति – अवरोहति । तादृक् । एव । तत् । आसन्दी । सादयति । गर्भाणाम् । धृत्यै । अप्रपादायेत्यप्र – पादाय । अथो इति । स्वम् । एव । एनम् । अप्रपादायेत्यप्र – पादाय । अथो इति । स्वम् । एव । एनम् ।

करोति । गर्भः । वै । एषः । यत् । उख्यः । योनिः । शिक्यम् । यत् । शिक्यात् । उखाम् । निरूहेदिति निः – ऊहेत् । योनेः । गर्भम् । निरिति । हन्यात् । षडुद्याममिति षट् – उद्यामम् । शिक्यम् । भवति । षोढाविहित इति षोढा – विहितः । वै । 36 (50)

TS 5.6.9.2

TS 5.6.9.2 - Padam

पुरुषः । आत्मा । च । शिरः । च । चत्वारि । अङ्गानि । आत्मन्न् ।

एव । एनम् । बिभर्ति । प्रजापतिरिति प्रजा – पतिः । वै । एषः ।

यत् । अग्निः । तस्य । उखा । च । उलूखलम् । च । स्तनौ । तौ ।

अस्य । प्रजा इति प्र – जाः । उपेति । जीवन्ति । यत् । उखाम् ।

पद पाठे (वाक्य सहित) - पञ्चमकाण्डे - षष्ठः प्रश्नः

च । उलूखलम् । च । उपद्यातीत्युप – द्याति । ताभ्याम् । एव । यजमानः । अमुष्मिन्न् । लोके । अग्निम् । दुहे । संवथ्सर इति सं – वथ्सरः । वै । एषः । यत् । अग्निः । तस्य । त्रेधाविहिता इति त्रेधा – विहिताः । इष्टकाः । प्राजापत्या इति प्राजा – पत्याः । वैष्णवीः । 37 (50) TS 5.6.9.3 ॥ । । । । । –वैश्वकर्मणी–रहोरात्राण्येवास्य प्राजापत्या यदुख्यं बिभर्ति प्राजापत्या एव तदुप धत्ते यथ् समिध आदधाति वैष्णवा वै वनस्पतयो वैष्णवीरेव तदूप धत्ते यदिष्टकाभिरग्निं चिनोतीयं वै विश्वकर्मा वैश्वकर्मणीरेव तद्रुप धत्ते तस्मा-दाहु-स्त्रिवृदग्निरिति तं वा एतं ्यजमान एव चिन्वीत यदस्यान्य () श्चिनुयाद्यत् तं दक्षिणाभिर्न राधयेदग्निमस्य वृञ्जीत योऽस्याऽग्निं चिनुयात् तं दक्षिणाभी

राधयेदग्निमेव तथ् स्पृणोति ॥ 38

TS 5.6.9.3 - Padam

वैश्वकर्मणीरितं वैश्व – कर्मणीः । अहोरात्राणीत्यहः – रात्राणि । एव । अस्य । प्राजापत्या इति प्राजा – पत्याः । यत् । उख्यम् । बिभर्ति । प्राजापत्या इति प्राजा-पत्याः । एव । तत् । उपेति । धत्ते । यत् । समिध इति सं – इधः । आदधातीत्या – दधाति । वैष्णवाः । वै । वनस्पतयः । वैष्णवीः । एव । तत् । उपेति । धत्ते । यत् । इष्टकाभिः । अग्निम् । चिनोति । इयम् । वै । विश्वकर्मेति विश्व – कर्मा । वैश्वकर्मणीरिति वैश्व – कर्मणीः । एव । तत् । । उपेति । धत्ते । तस्मात् । आहुः । त्रिवृदिति त्रि – वृत् । अग्निः । इति । तम् । वै । एतम् । यजमानः । एव । चिन्वीत । यत् । अस्य । अन्यः () । चिनुयात् । यत् । तम् । दक्षिणाभिः । न । राधर्येत् । अग्निम् । अस्य । वृञ्जीत । यः । अस्य । अग्निम् । चिनुयात् । तम् । दक्षिणाभिः । राधयेत् । अग्निम् । एव । तत् । स्पृणोति ॥ 38 (70)

(षोढाविहितो वै – वैष्णवी – रन्यो – विङ्शतिश्च) (४९)

TS 5.6.10.1

पूर्जापति-रग्नि-मचिनुतर्नुभिः संवध्सरं वसन्तेनैवास्य
पूर्वाद्र्धमचिनुत ग्रीष्मेण दक्षिणं पक्षं वर्षाभिः पुच्छं रारदोत्तरं
पक्षं हेमन्तेन मद्ध्यं ब्रह्मणा वा अस्य तत् पूर्वाद्र्धमचिनुत क्षत्रेण
दक्षिणं पक्षं पशुभिः पुच्छं विशोत्तरं पक्षमाशया मद्ध्यं य एवं
विद्वानग्निं चिनुत ऋतुभिरेवैनं चिनुतेऽथो एतदेव सर्वमव-[] 39

TS 5.6.10.1 - Padam

प्रजापितिरिति प्रजा – पितः । अग्निम् । अचिनुत ।

ऋतुभिरित्यृतु – भिः । साँवथ्सरिमिति सां – वथ्सरम् । वसन्तेन ।

एव । अस्य । पूर्वाद्धिमिति पूर्व – अद्धिम् । अचिनुत । ग्रीष्मेण ।

दक्षिणम् । पक्षम् । वर्.षाभिः । पुच्छम् । ज्ञारदा ।

उत्तरमित्युत् – तरम् । पक्षम् । हेमन्तेन । मद्ध्यम् । ब्रह्मणा । वै ।

अस्य । तत् । पूर्वाद्धिमिति पूर्व – अद्धिम् । अचिनुत । क्षत्रेण ।

दक्षिणम् । पक्षम् । पुर्शिमिति पूर्व – अद्धिम् । अचिनुत । क्षत्रेण ।

दक्षिणम् । पक्षम् । पुर्शिमिति पूर्व – अद्धिम् । पुच्छम् । विज्ञा ।

दक्षिणम् । पुक्षम् । पुर्शिमिति पुर्व – भिः । पुच्छम् । विज्ञा ।

। ॥ ॥ उत्तरमित्युत् – तरम् । पक्षम् । आञ्चाया । मद्ध्यम् । यः । एवम् । विद्वान् । अग्निम् । चिनुते । ऋतुभिरित्यृतु – भिः । एव । एनम् । चिनुते । अथो इति । एतत् । एव । सर्वम् । अवेति । 39 (50) TS 5.6.10.2 रुन्धे शृणवन्त्येनमग्निं चिक्यानमत्त्यन्न ए रोचत इयं वाव प्रथमा चितिरोषधयो वनस्पतयः पुरीषमन्तरिक्षं द्वितीया वया एंसि पुरीषमसौ तृतीया नक्षत्राणि पुरीषं यज्ञ श्रेतुर्थी दक्षिणा पुरीषं यजमानः पञ्चमी प्रजा पुरीषं यत् त्रिचितीकं चिन्वीत यज्ञं दक्षिणामात्मानं प्रजामन्तरियात् तस्मात् पञ्चितीकश्चेतव्य एतदेव सर्व स्पृणोति यत् तिस्रश्चितय-[] 40 **TS 5.6.10.2 - Padam** रुन्धे । शृण्वन्ति । एनम् । अग्निम् । चिक्यानम् । अति । अन्नम् । रोचते । इयम् । वाव । प्रथमा । चितिः । ओषधयः । वनस्पतयः । पुरीषम् । अन्तरिक्षम् । द्वितीया । वया ्सि । पुरीषम् । असौ । तृतीया । नक्षत्राणि । पुरीषम् । यज्ञः । चतुर्थी । दक्षिणा । पुरीषम् ।

। यजमानः । पञ्चमी । प्रजेति प्र – जा । पुरीषम् । यत् । त्रिचितीकमिति त्रि – चितीकम् । चिन्वीत । यज्ञम् । दक्षिणाम् । आत्मानम् । प्रजामिति प्र – जाम् । अन्तः । इयात् । तस्मात् । पञ्चितीक इति पञ्च – चितीकः । चेतव्यः । एतत् । एव । सर्वम् । स्पृणोति । यत् । तिस्रः । चितयः । 40 (50) TS 5.6.10.3 ।
-स्त्रिवृद्ध्यग्निर्यद् द्वे द्विपाद्-यजमानः प्रतिष्ठित्यै पञ्च चितयो भवन्ति पाङ्कः पुरुष आत्मानमेव स्पृणोति पञ्च चितयो भवन्ति पञ्चिभिः पुरीषैरभ्यूहित दश सं पद्यन्ते दशाक्षरो वै पुरुषो यावानेव ा । ॥ । पुरुषस्त स्पृणोत्यथो दशाक्षरा विराडनं विराड् विराज्येवानाद्ये प्रति तिष्ठति सँवथ्सरो वै षष्ठी चितिर्.ऋतवः पुरीष 🗸 () षट् चितयो भवन्ति षट् पुरीषाणि द्वादश सं पद्यन्ते द्वादश मासाः सँवथ्सरः सँवथ्सर एव प्रति तिष्ठति ॥ **४1**

TS 5.6.10.3 - Padam

त्रिवृदितिं त्रि – वृत् । हि । अग्निः । यत् । द्वे इति । द्विपादिति द्वि – पात् । यजमानः । प्रतिष्ठित्या इति प्रति – स्थित्यै । पञ्च । । । । ॥ चितयः । भवन्ति । पाङ्कः । पुरुषः । आत्मानम् । एव । स्पृणोति । पञ्च । चितयः । भवन्ति । पञ्चिभरिति पञ्च – भिः । पुरीषैः । अभीति । ऊहति । दशं । समिति । पद्यन्ते । दशाक्षर इति दश – अक्षरः । वै । पुरुषः । यावान् । एव । पुरुषः । तम् । स्पृणोति । अथो इति । दशाक्षरेति दश – अक्षरा । विराडिति वि – राट्। अन्नम्। विराडिति वि – राट्। विराजीति वि – राजि। एव । अन्नाद्य इत्यन्न – अद्ये । प्रतीति । तिष्ठति । संवथ्सर इति सं – वथ्सरः । वै । षष्ठी । चितिः । ऋतवः । पुरीषम् () । षट् । चितयः । भवन्ति । षट् । पुरीषाणि । द्वादेश । समिति । पद्यन्ते । द्वादेश । मासाः । संवथ्सर इति सं – वथ्सरः । सँवथ्सर इति सं – वथ्सरे । एव । प्रतीति । तिष्ठति ॥ 41 (65)

(अव – चितयः – पुरीषं – पञ्चदश च) (A10)

TS 5.6.11.1 - Padam

गेहितः । धूम्रगेहित इति धूम् — गेहितः । कर्कन्धुगेहित इति कर्कन्धु — गेहितः । ते । प्राजापत्या इति प्राजा — पत्याः । बभुः । अरुणबभुरित्यरुण — बभुः । शुक्रबभुरिति शुक्र — बभुः । ते । गौद्राः । श्येतः । श्येताक्ष इति श्येत — अक्षः । श्येतग्रीव इति । गौद्राः । श्येतः । श्येताक्ष इति श्येत — अक्षः । श्येतग्रीव इति । गौवः । ते । पितृदेवत्या इति पितृ — देवत्याः । तिस्रः । कृष्णाः । वशाः । वारुण्यः । तिस्रः । श्येताः । वशाः । सौर्यः । मैत्राबार् हस्पत्या इति मैत्रा — बार् हस्पत्याः । । गौर्यः । धूम्रललामा इति धूम् — ललामाः । तूपराः ॥ 42 (26)

। (रोहित:-षड्विण्शतिः) (A11)

ऐन्द्राबार्.हस्पत्या अरुणललामास्तूपराः ॥ 43

TS 5.6.12.1 - Padam

पृश्चिः । तिरश्चीनपृश्चिति तिरश्चीन – पृश्चिः ।

उद्र्ध्वपृश्चितिरत्यूद्र्ध्व – पृश्चिः । ते । मारुताः । फुल्गूः ।

लोहितोणीति लोहित – ऊर्णीः । बलक्षी । ताः । सारस्वत्यः ।

पृषती । स्थूलपृषतीति स्थूल – पृषती । क्षुद्रपृषतीति क्षुद्र-पृषती ।

ताः । वैश्वदेव्य इति वैश्व – देव्यः । तिसः । ञ्यामाः । वृशाः ।

पौष्णियः । तिसः । रोहिणीः । वृशाः । मैत्रियः । ऐन्द्राबार् हस्पत्या

इत्यैन्द्रा – बार् हस्पत्याः । अरुणललामा इत्यरुण – ललामाः ।

तूपराः ॥ 43 (26) (पृश्चिः – षड्विष्रातिः) (A12)

```
TS 5.6.13.1
शितिबाहु-रन्यतिश्वातिबाहुः समन्त शितिबाहुस्त ऐन्द्रवायवाः
शितिरन्धो उन्यतं रिशतिरन्धः समन्तर्शितिरन्धस्ते मैत्रावरुणाः
्रा ब्ह्रवालः सर्वशुद्धवालो मणिवालस्त आश्विनास्तिस्रः शिल्पा वशा
"
वैश्वदेव्यस्तिस्रः ३येनीः परमेष्ठिने सोमापौष्णाः
<u> ३यामललामास्तूपराः ॥ ४४</u>
TS 5.6.13.1 - Padam
शितिबाहुरिति शिति – बाहुः।
अन्यतिशातिबाह्ररित्यन्यतः –शितिबाहुः।
समन्तिशितिबाहुरिति समन्त – शितिबाहुः । ते ।
ऐन्द्रवायवा इत्यैन्द्र – वायवाः । शितिरन्ध्र इति शिति – रन्ध्रः ।
अन्यतंश्शितिरन्ध्र इत्यन्यतः – शितिरन्धः । समन्तशितिरन्ध्र इति
समन्त – शितिरन्धः । ते । मैत्रावरुणा इति मैत्रा – वरुणाः ।
शुद्धवाल इति शुद्ध-वालः । सर्वशुद्धवाल इति सर्व-शुद्धवालः ।
```

मणिवाल इति मणि – वालः । ते । आश्विनाः । तिस्रः । शिल्पाः ।

पद पाठे (वाक्य सहित) – पञ्चमकाण्डे – षष्ठः प्रश्नः

TS 5.6.14.1 - Padam

उन्नत इत्युत् – नतः । ऋषभः । वामनः । ते । ऐन्द्रावरुणा निया । द्वाप्ति । विष्टु । द्वाप्ति । विष्टु । द्वाप्ति । विष्टु । द्विति । विष्टु । द्वाप्ति । विष्टु । विष्ट

```
शितिभुरितिं शिति – भुः । ते । ऐन्द्रावैष्णवा इत्यैन्द्रा – वैष्णवाः ।
तिस्रः । सिद्ध्माः । वशाः । वैश्वकर्मण्य इति वैश्व–कर्मण्यः ।
तिस्रः । धात्रे । पृषोदरा इति पृष – उदराः ।
ऐन्द्रापौष्णा इत्यैन्द्रा – पौष्णाः ।
इयेतललामा इति इयेत – ललामाः । तूपराः ॥ 45 (25)
(उन्नतः पञ्चविण्शतिः) (A14)
TS 5.6.15.1
कर्णास्त्रयो यामाः सौम्यास्त्रयः श्वितिङ्गा अग्नये यविष्ठाय त्रयो
नकुलास्तिस्रो रोहिणीस्त्र्यव्यस्ता वसूनां तिस्रोऽरुणा दित्यौह्यस्ता
रुद्राणां सोमैन्द्रा बभुललामास्तूपराः ॥ ४६
TS 5.6.15.1 - Padam
कर्णाः । त्रयः । यामाः । सौम्याः । त्रयः । श्वितिङ्गाः । अग्नये ।
यविष्ठाय । त्रयः । नकुलाः । तिस्रः । रोहिणीः । त्र्यव्य इति
त्रि – अव्यः । ताः । वसूनाम् । तिस्रः । अरुणाः । दित्यौद्धः । ताः ।
रुद्राणाम् । सोमैन्द्रा इति सोम – ऐन्द्राः ।
```

```
बभुललामा इति बभु – ललामाः । तूपराः ॥ 46 (23)
(कर्णास्त्रयो – विश्शतिः) (A15)
TS 5.6.16.1
शुण्ठास्त्रयों वैष्णवा अधीलोधकर्णास्त्रयो विष्णव उरुक्रमाय
त्रिवथ्सा–स्तिस्रो–ऽङ्गिरसामैन्द्रावैष्णवा गौरललामास्त्रपराः ॥ 47
TS 5.6.16.1 - Padam
त्रुण्ठाः । त्रयः । वैष्णवाः । अधीलोधकर्णा इत्यधीलोध – कर्णाः ।
न्नयः । विष्णवे । उरुक्रमायेत्युरु – क्रमाय । लफ्सुदिनः । त्रयः ।
विष्णवे । उरुगायायेत्युरु – गायाय । पञ्चावीरिति पञ्च – अवीः ।
।
तिस्रः । आदित्यानाम् । त्रिवथ्सा इति त्रि – वथ्साः । तिस्रः ।
अङ्गिरसाम् । ऐन्द्रावैष्णवा इत्यैन्द्रा – वैष्णवाः ।
गौरललामा इति गौर – ललामाः । तूपराः ॥ 47 (20)
(शुण्ठा – विर्ंशतिः) (A16)
```

```
TS 5.6.17.1
इन्द्राय राज्ञे त्रयः शितिपृष्ठा इन्द्राया-धिराजाय त्रयः शितिककुद
इन्द्राय स्वराज्ञे त्रयः शितिभस–दस्तिस्रस्तुर्यौद्यः साद्ध्यानां तिस्रः
पष्ठौद्यो विश्वेषां देवानामाग्नेन्द्राः कृष्णललामास्तूपराः ॥ 48
TS 5.6.17.1 - Padam
इन्द्राय । राज्ञे । त्रयः । शितिपृष्ठा इति शिति – पृष्ठाः ।
इन्द्राय । अधिराजायेत्यधि – राजाय । त्रयः ।
शितिककुद इति शिति – ककुदः । इन्द्राय । स्वराज्ञ इति
स्व – राज्ञें । त्रयः । शितिभसद इति शितिं – भसदः । तिस्रः ।
्। । । । । । । । । । । । तुर्यौद्धाः । साद्ध्यानाम् । तिस्रः । पष्ठौद्धाः । विश्वेषाम् । देवानाम् ।
आग्नेन्द्राः । कृष्णललामा इति कृष्ण – ललामाः ।
त्रपराः ॥ ४८ (२२) (इन्द्राय राज्ञे – द्वाविर््शतिः) (४१७७)
```

```
TS 5.6.18.1
अदित्यै त्रयो रोहितैता इन्द्राण्यै त्रयः कृष्णैताः कुह्रै
त्रयोऽरुणैतास्तिस्रो धेनवो राकायै त्रयोऽनड्वाहः सिनीवाल्या
आग्नावैष्णवा रोहितललामास्तूपराः ॥ 49
TS 5.6.18.1 - Padam
अदित्यै । त्रयः । रोहितैता इति रोहित – एताः । इन्द्राण्यै । त्रयः ।
कृष्णैता इति कृष्ण – एताः । कुह्वै । त्रयः । अरुणैता
इत्यरुण – एताः । तिस्रः । धेनवः । राकायै । त्रयः । अनड्वाहः ।
सिनीवाल्यै । आग्नावैष्णवा इत्याग्ना – वैष्णवाः । रोहितललामा इति
रोहिंत – ललामाः । तूपराः ॥ ४९ (१८) (अदित्या–अष्टादंश) (A18)
TS 5.6.19.1
सौम्यास्त्रयः पिशंगाः सोमाय राज्ञे त्रयः सारङ्गाः पार्जन्या
नभोरूपास्तिस्रोऽजा मल्.हा इन्द्राण्यै तिस्रो मेष्यं आदित्या
द्यावापृथिव्या मालंगास्तूपराः ॥ 50
```

```
TS 5.6.19.1 - Padam
```

। ॥ । ॥ । ॥ । सौम्याः । त्रयः । पिशङ्गाः । सोमाय । राज्ञे । त्रयः । सारङ्गाः । पार्जन्याः । नभोरूपा इति नभः-रूपाः । तिस्रः । अजाः । मल्.हाः । इन्द्राण्यै । तिस्रः । मेष्यः । आदित्याः । द्यावापृथिव्या इति द्यावा – पृथिव्याः । मालङ्गाः । तूपराः ॥ 50 (19) (सौम्या – एकान्नविज्ञतिः) (A19)

TS 5.6.20.1

वारुणास्त्रयः कृष्णलेलामा वरुणाय राज्ञे त्रयो रोहितललामा वरुणाय रिशादसे त्रयोऽरुणललामाः शिल्पास्त्रयो वैश्वदेवास्त्रयः पृश्नयः सर्वदेवत्या ऐन्द्रासूराः ३येतललामास्त्रपराः ॥ 51

TS 5.6.20.1 - Padam

वारुणाः । त्रयः । कृष्णलेलामा इति कृष्ण – ललामाः । वरुणाय । राज्ञे । त्रयः । रोहितललामा इति रोहित – ललामाः । वरुणाय । रिशादस इति रिश – अदसे । त्रयः । अरुणलेलामा इत्यरुण – ललामाः । शिल्पाः । त्रयः ।

वैश्वदेवा इति वैश्व – देवाः । त्रयः । पृश्वयः । सर्वदेवत्या इति सर्व – देवत्याः । ऐन्द्रासूरा इत्यैन्द्रा – सूराः । इयेतललामा इति इयेत – ललामाः । तूपराः ॥ **51 (20)** (वारुणा – विर्शातिः) (A20) TS 5.6.21.1 सोमाय स्वराज्ञे-ऽनोवाहावनड्वाहा-विन्द्राग्निभ्या-मोजोदाभ्यामुष्टारा-विन्द्राग्निभ्यां बलदाभ्या ए सीरवाहाववी द्वे धेनू भौमी दिग्भ्यो वडबे हे धेनू भौमी वैराजी पुरुषी हे धेनू भौमी वयव आरोहणवाहावनड्वाहौ वारुणी कृष्णे वशे अराड्यौ दिव्यावृषभौ परिमरौ ॥ 52 **TS 5.6.21.1 - Padam** सोमाय । स्वराज्ञ इति स्व – राज्ञे । अनोवाहावित्यनः – वाहौ । अनड्वाहौ । इन्द्राग्निभ्यामितीन्द्राग्नि – भ्याम् । ्रा । ओजोदाभ्यामित्योजः–दाभ्याम् । उष्टारौ । ॥ इन्द्राग्निभ्यामितीन्द्राग्नि–भ्याम् । बलदाभ्यामिति बल – दाभ्याम् ।

```
सीरवाहाविति सीर – वाहौ । अवी इति । हे इति । धेनू इति ।
भौमी इति । दिग्भ्य इति दिक् – भ्यः । वडबे इति । हे इति ।
धेनू इति । भौमी इति । वैराजी इति । पुरुषी इति ।
द्वे इति । धेनू इति । भौमी इति ।
वायवे । आरोहणवाहावित्यारोहण – वाहौ । अनड्वाहौ ।
वारुणी इति । कृष्णे इति । वशे इति । अराड्यौ । दिव्यौ ।
ऋषभौ । परिमराविति परि – मरौ ॥ 52 (34)
(सोमाय स्वराज़े – चतुस्त्रिण्शत्) (A21)
TS 5.6.22.1
एकांदश प्रातर्गव्याः पशव आ लभ्यन्ते छगलः कल्माषः
किकिदीविर्विदीगयस्ते त्वाष्ट्राः सौरीर्नव श्वेता वशा अनूबन्ध्या
॥ ॥ ।
भवन्त्याग्नेय ऐन्द्राग्न आश्विनस्ते विशालयूप आ लभ्यन्ते ॥ 53
TS 5.6.22.1 - Padam
एकांदश । प्रातः । गव्याः । पश्वः । एति । लभ्यन्ते । छगलः ।
कल्माषः । किकिदीविः । विदीगयः । ते । त्वाष्ट्राः । सौरीः । नव ।
```

पद पाठे (वाक्य सहित) - पञ्चमकाण्डे - षष्टः प्रश्नः

```
। । ॥
श्वेताः । वज्ञाः । अनूबन्ध्या इत्यनु – बन्ध्याः । भवन्ति । आग्नेयः ।
ऐन्द्राग्न इत्यैन्द्र – अग्नः । आश्विनः । ते ।
विशालयूप इति विशाल – यूपे । एति । लभ्यन्ते ॥ 53 (25)
(ऐकादश प्रातः – पञ्चवि ्शतिः) (A22)
TS 5.6.23.1
पिशङ्गास्त्रयो वासन्ताः सारङ्गास्त्रयो ग्रैष्माः पृषन्तस्त्रयो
वार षिकाः पृञ्जनयस्त्रयः ज्ञारदाः पृञ्जिनसक्थास्त्रयो हैमन्तिका
। ।
अवलिप्तास्त्रयः शैशिराः सँवथ्सराय निवक्षसः ॥ 54
TS 5.6.23.1 - Padam
पिशङ्गाः । त्रयः । वासन्ताः । सारङ्गाः । त्रयः । ग्रैष्माः । पृषन्तः ।
त्रयः । वार्.षिकाः । पृश्नयः । त्रयः । शारदाः । पृश्निसक्था इति
पुरिन – सक्थाः । त्रयः । हैमन्तिकाः । अवलिप्ता इत्यव-लिप्ताः ।
त्रयः । शैशिराः । सँवथ्सरायेति सं – वथ्सराय ।
-
निवक्षस इति नि – वक्षसः ॥ 54 (20)
(पिशङ्गा – विज्ञातिः) (A23)
```

पद पाठे (वाक्य सहित) - पञ्चमकाण्डे - षष्टः प्रश्नः

```
Special Korvai for Anuvaakam 12 to 20
रोहितः कृष्णा धूम्रललामाः – पृश्चिनः श्यामा अरुणललामाः –
शितिबाहुः शिल्पाः श्येनीः श्यामललामा – उन्नतः सिद्ध्मा धान्ने

पौष्णाः श्येतललामाः – कुर्णा बभ्रुललामाः – शुण्ठा गौरललामा –

इन्द्राय कृष्णाललामा – अदित्यै रोहित ललामः –

सौम्या मालङ्गा – वारुणाः सूराः श्येतललामा – दश ।
```

Prasna Korvai with starting Padams of 1 to 23 Anuvaakams:
(हिरण्यवर्णा — अपां ग्रहान् — भूतेष्टकाः — स्जूः — सँवथ्सरं —

प्रजापितः स क्षुरपिव — रवग्नेर्वे दीक्षया — सुवर्गाय तं यत्र —

सूयते — प्रजापितर् ऋतुभी — रोहितः — पृश्चिः — शितिबाहु —

सूयते — कर्णाः — शुण्ठा — इन्द्राया— दित्यै — सौम्या — वारुणाः

— सोमायै — कादश — पिशङ्गा — स्त्रयोवि०्शितः)

पद पाठे (वाक्य सहित) – पञ्चमकाण्डे – षष्ठः प्रश्नः

First and Last Padam of Sixth Prasnam of 5th Kandam । । (हिरण्यवर्णा – निवक्षसः)

॥ हरिः ओं ॥

॥ कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहितायां पद पाठे

पञ्चमकाण्डे षष्टः प्रश्नः समाप्तः ॥

पद पाठे (वाक्य सहित) – पञ्चमकाण्डे – षष्टः प्रश्नः

Details of Panchati and Padam for Kandam 5, Prasanam 6 (TS 5.6)

	Panchati	Padams
Anuvakam 1	4	222
Anuvakam 2	6	297
Anuvakam 3	4	198
Anuvakam 4	5	232
Anuvakam 5	3	154
Anuvakam 6	4	210
Anuvakam 7	3	178
Anuvakam 8	6	307
Anuvakam 9	3	170
Anuvakam 10	3	165
Anuvakam 11	1	26
Anuvakam 12	1	26
Anuvakam 13	1	25
Anuvakam 14	1	25
Anuvakam 15	1	23
Anuvakam 16	1	20
Anuvakam 17	1	22
Anuvakam 18	1	18
Anuvakam 19	1	19

पद पाठे (वाक्य सहित) – पञ्चमकाण्डे – षष्ठः प्रश्नः

Anuvakam 20	1	20
Anuvakam 21	1	34
Anuvakam 22	1	25
Anuvakam 23	1	20
Total →	54	2436

Notes:

- 1. Please refer to the book "TS Kandam 1" and "TS 1.1 pada paadam with Vaakyam" for notes and conventions used in this Compilation.
- 2. Please download our vedic compilations from our web site www.vedavms.in